

rykket dette oprindelige Forhold. Medens nu alle øvrige Embedsmænd, navnlig alle verdslige Embedsmænd af vedkommende Communer, de større eller mindre, erholde fri Befordring til deres Embedsreiser, saa hviler denne Byrde paa Præsten alene; det er Gaarden, som skal udrede den for Præsten, og det tages i Betragtning ved enhver Overdragelse af Præstegaarden til en Jorpagter. Jeg troer saaledes, at naar man tager de forhaandenværende Hensyn i Betragtning, saa vil man ikke let komme til det Resultat, at Præsten kan, med Hensyn til den Indtægt, han drager af sin Gaard, sættes ved Siden af Selveieren og heller ikke med Hensyn til den Skattebyrde, han har at udrede af sit Hartkorn. Naar det dernæst er blevet bemærket ogsaa af den sidste ærede Taler, at man ved Geistlighedens Beskæftning mere skulde see hen til, hvad Geistligheden faaer at udrede i det Hele, end hvorledes den Enkelte beskæftes, saa troer jeg dog, at man her opstiller en Sætning, som man ikke i nogen anden Embedsstand vilde driste sig til at søge gjennemført. — Hvad der forøvrigt for mig var den bestemmende Betragtning, idet jeg gik over til Udvalgets Princip for Geistlighedens Beskæftning og deri consequent til Minoritetens Forslag, det er det, hvad der ogsaa idag er bemærket af den samme sidste ærede Taler, at Præstegaardenes Avlinger dog ikke ere ganske ansatte efter samme Norm over hele Landet, og at der altsaa der ved, at Præstegaardens Indtægter drages ind under den samlede Indtægt, dog endnu vil blive nogen Ulighed tilbage. Men det har ikke kunnet andet end undre mig, at man endnu idag har villet argumentere fra den Krigsstat, som Præsterne udredede i 1848. Jeg troer, at det var saa klart fremsat, at Ansættelsen den Gang var saadan, at vi ikke let nu derfra skulde hente vore Argumenter.

Grundtvig: Uagtet Præsten ved Barton, som er beneficeret med en Tiende, har nogen fast Løn og er desuden skattepligtig for Næringsdrift, ikke heller er gaaet Ram forbi, saa erkjender jeg, han skulde heller ikke, og jeg vil da ingenlunde opholde Forsamlingen med Tale om disse Ting, som jeg mener, man ganske roligt kunde overlade til Forsamlingens Skjøn og Afstemning. Men den høitærede Finants-

minister yttrede igaar sine Betænkkeligheder ved Udvalgets Forslag, ikke om at nægte Krigsstat, men blot om at fordele den paa 2 Aar, ligesom den første Krigsstat, uagtet den blev udfreven midt under Vaabengnyet, fordeeltes paa 1½ Aar, og disse sine Betænkkeligheder indledede den høitærede Minister med en Lovtale over det danske Folks Utrættelighed i at gjøre Dpoffrelser; men, skjøndt der er Ingen, jeg hellere hører rose og roser selv end det danske Folk, saa kan jeg dog hverken rose Folket eller Rigsdagen for den Stumhed, hvormed de betragte den uhyggelige og i Længden aldeles utaalelige Tilstand, hvori Skatterne og i Grunden alle fredelige Sysler blive ved at staae paa Krigsfod, medens Vaabnene og alle Krigens Sysler staae paa Fredsfod. Om jeg derfor end skulde være den Æneste, og om jeg end skulde tale snarere til Mishag end med Bisald, maa jeg dog spørge de høitærede Ministre, hvorlænge de troe, at Danmark baade kan og vil blive ved at anstrenge sig til det Øverste, ikke blot uden at see mindste moden Frugt af sine Anstrengelser, men ogsaa uden at faae mindste skæffelig Dplysning om sin Stilling, og om, hvorvidt der er Udfigter til, at det ved sine yderste Anstrengelser kunde naae det ønskede Maal, Fædrelandets Frelse og Fred. Den høitærede Minister sølte det vistnok selv og sagde det ogsaa paa en Maade, at, naar Ministeriet efter alle de store Dpoffrelser og efter alle de stoffende Forventninger, efterat 7 Maaneders Vaabenstilstand har kostet Landet Mere, end Ministeriet selv krævede til ligesaamange Maaneders Krigsførelse og endelig efter et nys bevilget Statslaan paa 8 Millioner, ikke blot udskriver en ny Krigsstat, men gjør endogsaa Banskkeligheder ved at fordele den paa 2 Aar — Ministeren, siger jeg, sølte det vistnok selv, at, naar man gjør det, og gjør det, medens Vaabnene hvile, og medens alle Rygter sige, at enten er Freden undertegnet, eller den maa ventes undertegnet hvert Dieblif — at, naar saa er, da skylber man vistnok Folket og Rigsdagen al den Dplysning, man kan give om et saadant Krav, som ellers maa findes ligesaa usforsvarligt som uforklarligt. Men hvad Dplysning gav den høitærede Minister herom? Saavidt jeg kunde samle, var det aldeles